

PRILOGA

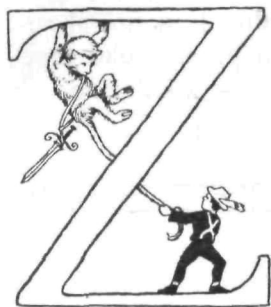

ZVONČKU

LAD. O.:

Tuja telesa v očeh.

di se mi umestno, da „Zvonček“ svojim bralcem in bralkam pove tuintam kakšno besedo tudi o takih stvareh. Saj menda ni človeka, ki bi se mu že ne pripetilo, da mu je na vožnji z železnico, ob vetrovnem vremenu ali pa v prašnem zraku padlo tuje telo v oko. In bodisi, da so tuja telesa še tako neznamni kosčki prahu, pepela, lesu, oglja ali drugih sličnih stvari, oko začnenja takoj skeleti, boji se svetlobe, a trepalnice se nemirno krčijo.

Prvo in edino sredstvo, da preženemo bolečino, je seveda hitra odstranitev tujega telesa iz očesa. To delo pa mora izvršiti — ako le mogoče — druga oseba, ne pa dotičnik sam. Ta pač ne more zapaziti tujega telesa v lastnem očesu, zato brez potrebe obdeluje svoje oko in si provzroča le novih bolečin.

Bolnik naj sede tako, da mu prihaja svetloba od strani v oko, ne pa odspredaj. Z roko naj tišči drugo oko zaprto, ker lažje drži potem ranjeno oko odprto in ga tudi lažje pregiba, kamor hoče. Glava naj mu počiva trdo na naslonjalu. Najprej naj se potegne spodnja trepalnica navzdol; pri tem naj pogleda ranjenec jako hitro proti stropu in v smeri proti ušesu. Tako se da pregledati cel spodnji in notranji del očesa. Pri vsem tem in poznejšem opravlilu mora druga oseba jako urno, spretno in nikakor bojazljivo izvrševati svojo samaritansko pomoč; trepalnice in zunanji deli našega očesa namreč več preneso, kakor si sploh mislimo.

Že poprej mora imeti pomagač v drugi roki čisto platneno ruto, da more odstraniti z njenim rogljem tuje telo. Ako pa telesa ni v spodnjih trepalnicah, ali pa ako je ranjenec takoj povedal, da čuti bolečine v gorenjem

delu očesa, naj se zaviha zgornja trepalnica, in ranjenec naj pogleda navzdol in proti ušesu. Pri tem naj se nagne z glavo, kolikor možno, nazaj na naslonjalo, medtem ko naj pri operaciji na spodnjem delu očesa glavo povesi.

Opazeno tuje telo se da takoj odstraniti z rogljem rute. Ako se ne posreči zavihanje zgornjih trepalnic, naj se pokrije z njimi spodnje trepalnice, naj se jih hitro izpusti, ker večkrat odstranijo na ta način vejice spodnjih trepalnic tuje telo.

Po srečni odstranitvi vsiljenca neha takoj tudi skelenje in bolečina; samo proti svetlobi ostane oko nekaj časa še občutljivo. Otrokom naj se obveže oko, posebno če je še vneto, z mrzlim obkladkom, da se lahko popolnoma odpočije in da ne pride do njega ne prah ne prepah. Ako pa ne izginejo bolečine, naj gre bolnik prej k zdravniku za oči, najsi tudi nima več tujega telesa v očesu. Iz tega se da namreč sklepati, da so ranjeni globočji deli očesa. Isto velja pri hujših ranah, n. pr. zaradi črepinj, zaradi razjedljivih in vročih tvarin, kakor apno (pri zidarjih), zaradi vrele vode ali raztopljene masti (pri kuharicah). Kdor zanemarja take očesne poškodbe, lahko računa s slabimi posledicami, celo z oslepljenjem.

Oko je silno nežno in občutno, zato ga je treba varovati. Če pride nevarnost, je treba takojšnje pomoči, da ni prepozno. Kak siromak je tisti, ki nima zdravega očesa! Zato si čuvajte oči! Neprevidno je n. pr., ako se potniki nagibljejo po železnicah skozi okna. Kako lahko prileti v oko pepel, kos oglja itd. In prevelika radovednost je takoj plačana — z bolečino.

Ah, samo spomin . . .

*Kje je tisti čas,
ko sem sanjal k vam,
zvezdice srebrne;
kje je tista noč,
ko sem sanjal sam
pri cvetočem oknu
daleč, daleč k vam,
zvezdice srebrne —
tisti čas, tista noč nikdar —
ah, samo spomin se vrne . . .*

*Ah, samo spomin
mi še obudi
pravljico v dnu duše,
pravljico, povest
krasnih besedi
iz mladosti moje,
iz nekdanjih dni
čiste, mlade duše —
tista noč, tisti čas pa spi
tam na dnu domače ruše . . .*

Tone Rakovičan.

